

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **G.**, nar. X., bytom N., R., zast. JUDr. J.K., advokátom, N., X., proti odporcovi: **S.**, a.s., IČO: X., N., X., zast. JUDr. M.H., advokátom, Advokátka kancelária Č., K., X., **o zaplatenie 4 000 000 000,- Sk s príslušenstvom zo zmenky**, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 16 Zm 2141/04-106 zo dňa 7. marca 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 16 Zm 2141/04-106 zo dňa 7. marca 2008 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením krajský súd nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že s poukazom na ust. § 138 ods. 1 O.s.p., pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov, musia byť splnené kumulatívne obidve podmienky na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, teda majetkové pomery účastníka a súčasne aj druhá podmienka, že u účastníka nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva. Zmenka bola remitentom indosovaná na navrhovateľa ako fyzickú osobu. Z dokladov predložených súdu vyplýva, že navrhovateľ je podnikateľ, na majetok ktorého bol uznesením Obchodného súdu vo Viedni zo dňa 14.3.1997 vyhlásený konkurz. S podnikateľskou činnosťou je spojené aj riziko, že sa podnikateľ môže dostať do nepriaznivej hospodárskej situácie. Toto riziko však nie je možné preniesť na štát a z toho dôvodu uplatňovať oslobodenie od súdnych poplatkov, a o to viac, že v danom prípade sa javí, že zo strany navrhovateľa ide zrejme o bezúspešné bránenie

práva. Súd dospel k záveru, že nie sú dané podmienky na oslobodenie navrhovateľa od súdnych poplatkov.

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie. Uviedol, že je toho názoru, že právne závery súdu o formálnych vadách zmenky, sú diskutabilné. Zmenka bola vystavená podľa zmenkového formulára užívaného v štátoch Európskej únie a formulácia splatnosti „na“ (on) „od“ (from) je plne v súlade s výkladom aj nášho zmenkového práva. Čiže záver súdu, že ide o zrejme bezúspešné bránenie práva, je neopodstatnený a je nesprávny. Nesúhlasí so záverom súdu, že predložené doklady o majetkovej situácii navrhovateľa sú nedostatočné. Sporná zmenka bola na navrhovateľa indosovaná ako na fyzickú osobu a nie na navrhovateľa ako podnikateľa. Navrhovateľ podal návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ako fyzická osoba a nie ako podnikateľ. Konkurz vedený proti navrhovateľovi je vedený proti jeho osobnému majetku a nie proti jeho majetku slúžiacemu na podnikanie. Konkurz na majetok navrhovateľa bol vyhlásený ako dôsledok protiprávneho konania odporcu, ktorý poškodil svojim protiprávnym konaním spoločnosť C., za ktoré finančné záväzky navrhovateľ ručil osobným majetkom ako fyzická osoba, nie ako podnikateľ. Na jeho osobný majetok, resp. už dnes posledné zvyšky v dôsledku protiprávneho konania odporcu – zmenkového dlžníka, je vedená exekúcia. Je preto nemorálne odoprieť navrhovateľovi prístup k súdu v jeho dôsledku ťaživej majetkovej situácie, ktorú mu spôsobil odporca protiprávnym úmyselným konaním. Z uvedených dôvodov žiada, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a priznal navrhovateľovi oslobodenie od platenia súdneho poplatku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a podľa odseku 2 tohto ustanovenia, vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ sa v spore o zaplatenie zmenkovej sumy domáhal, aby ho súd oslobodil od platenia súdnych poplatkov, ktoré mu boli vyrubené z podaného návrhu. Súdny poplatok mu bol vyrubený zo zmenkovej sumy 2 000 000 000,- Sk vo výške 600 000,- Sk. Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom, alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú, a ak nejde o svojvoľné, alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie, a má i spätnú účinnosť, poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení, sa však nevracajú.

Zo znenia zákona je zrejmé, že predpokladom pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, sú jednak majetkové pomery účastníka a jednak zistenie, či nejde o svojvoľné, alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva. Navrhovateľ tvrdí, že sporná zmenka bola na neho indosovaná ako na fyzickú osobu a nie ako podnikateľa. Návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu, podal ako fyzická osoba a nie ako podnikateľ. Z dokladov predložených súdu k žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, uvedené skutočnosti nevyplývajú. Vyplýva z nich, že konkurz bol vyhlásený na majetok navrhovateľa, ako podnikateľa, X., N., do ktorého bolo prihlásených osem subjektov so svojimi pohľadávkami. V súvislosti so speňažovaním majetku, mala byť uskutočnená dražba nehnuteľností zapísaných v katastri X. (parc. č. X., priemyselný areál s halami) a X. parc. č. X., lisovňa s pivnicou).

Pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov súd prihliada nielen k majetkovým a sociálnym pomerom žiadateľa, ale tiež k výške súdneho poplatku, k nákladom, ktoré si pravdepodobne vyžiada dokazovanie, k povahe uplatneného nároku a pod. Rozhodnutie o žiadosti tak musí zodpovedať tomu, aby účastníkovi nebolo len pre jeho majetkové a sociálne pomery znemožnené uplatňovať, alebo brániť svoje právo. O zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva sa jedná najmä vtedy, keď už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené. Žiadateľ je povinný súdu preukázať vierohodným spôsobom svoje majetkové a sociálne pomery, týkajúce sa tak fyzickej osoby, ako aj podnikateľa. U fyzickej osoby nie je rozhodujúce, či konkurz vedený proti navrhovateľovi, je vedený proti jeho osobnému majetku, alebo majetku, slúžiacemu na podnikanie.

V danom prípade navrhovateľ v skutočnosti nedoložil svoje majetkové a sociálne pomery žiadnymi relevantnými dokladmi. Predložil iba písomnosti v súvislosti s konkurzom. Toto je potrebné doplniť. Prvostupňový súd rozhodol predčasne. Je potrebné skúmať predpoklady pre oslobodenie z hľadiska ust. § 138 ods. 1 O.s.p.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. októbra 2008

JUDr. Margita F r i d o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková